

Remiss Hållbar återföring av fosfor M2013/2076/Ke, M2012/2168/Ke**Sammanfattning**

Vi anser att förutsättningarna för en hållbar fosforåterföring till stor del ligger uppströms och att beslut för att öka återföringen av fosfor ska föregås av bättre förutsättningar för åtgärder uppströms i fosforkedjan. Uppströmsalternativ är ett insatsområden som bör prioriteras och utvärderas innan styrmedel för nedströmslösningar beslutas. Fastläggning av toxiska metaller tillika fosfor i naturliga filtersystem uppströms reningsverken har goda möjligheter att bli mycket kostnadseffektivt. Uppströmslösningar kan komma att öppna möjligheterna för återvinning av fosfor samtidigt som toxiska metaller och organiska föroreningar separeras vilket skulle resultera i avloppsslammer med lägre föroreningsinnehåll.

Vi vill påtala att förslaget är oförenligt med Stockholmskonventionen och EU:s förordning om långlivade organiska föroreningar vad gäller föreslagen gräns för innehåll av dioxiner i avloppsslam som får tillföras produktiv åkermark. På flertalet ställen i rapport 6580 framgår att avloppsslam är avfall. ”Idag är slam inte bara en resurs utan och också ett avfall som avloppsreningsverken har problem att bli av med.” (s 168)

Författningsförslaget tolererar högre halter av de åtta metallerna i avloppsslam för spridning till åkermark för livsmedelsproduktion än det genomsnittliga innehållet i avloppsslam idag enligt statistik från 2011. Vi ifrågasätter de långsiktiga konsekvenserna av detta.

Övergripande om förslaget i rapport 6580

Författningsförslaget i rapporten utgår från det statistiska innehållet avloppsslam 2011 och lämnar förslag på under vilka villkor som avloppsslam i dess befintliga tillstånd kan användas för spridning på produktiv åkermark för livsmedels- och foderproduktion. Gränsvärdena för föroreningarna är väl tilltagna i jämförelse med de statistiska medelvärdena för föroreningar i avloppsslam.

Vårt ställningstagande

Vi anser att förutsättningarna för en hållbar fosforåterföring till stor del ligger uppströms och att beslut för att öka återföringen av fosfor ska föregås av bättre förutsättningar för åtgärder uppströms i fosforkedjan. Uppströmsalternativ är ett insatsområden som bör prioriteras och utvärderas innan styrmedel för nedströmslösningar beslutas.

Vi bedömer att förslaget inte gynnar teknikutveckling för hållbar återföring av fosfor.

Skälen för vårt ställningstagande

Fastläggning av toxiska metaller tillika fosfor i naturliga filtersystem uppströms reningsverken har goda möjligheter att bli mycket kostnadseffektivt.

Uppströmslösningar kan komma att öppna möjligheterna för återvinning av fosfor samtidigt som toxiska metaller och organiska föroreningar separeras vilket skulle resultera i avloppsslammer med lägre föroreningsinnehåll. Uppströmslösningar stöder såväl miljömålet Giftfri miljö som Begränsad klimatpåverkan då minskande mängder avloppsslam kommer att behöva förbrännas på grund av sitt föroreningsinnehåll.

Författningsförslag 10§ och tabellen som hänvisas till bilaga 2

Naturvårdsverket föreslår i förslag till ny förordning om produktion, saluhållande, överlåtelse och användning av avloppsfraktioner, biogödsel och kompost i 10§ haltgränser för organiska föroreningar för fraktioner som används på åkermark med hänvisning till tabell i bilaga 2 del 2. Där föreslås att halten dioxin 2015 ska sättas till 20 ng TEQ/g TS. Detta är oförenligt med Stockholmskonventionen och bryter mot EU:s förordning om långlivade organiska föroreningar.

Författningsförslaget bilaga 2 del 1 föreslår högre halter av de åtta metallerna än genomsnittsinnehållet enligt statistik i tabell 4 sidan 51.

Vårt ställningstagande

Förslaget strider mot och är oförenlig med EU:s förordning om långlivade organiska föroreningar. Vi anser att det är ytterst olämpligt att sprida slam med så höga halter dioxiner över huvud taget. Förslaget skulle innebära att slam som innehåller högre halter dioxin än avfall som får deponeras i en deponi för farligt avfall, får spridas på produktiv åkermark för produktion av livsmedel och foder. För att ett avfall ska få läggas innanför tätskiktet på en deponi för farligt avfall ska halten dioxin i avfallet vara under 15 ng TEQ/g TS. Avfall innehållande dioxin >15 ng TEQ/g skall irreversibelt omvandlas till andra ämnen som inte uppvisar långlivade organiska föroreningars egenskaper enligt EU:s POPS-förordning.

Dioxiner är upptagna som POPS ämnen i Stockholmskonventionen. Parterna av denna konvention tagit på sig ansvar att avfall innehållande >15 ng TEQ/g TS dioxin ska irreversibelt omvandlas till andra ämnen som inte uppvisar POPS egenskaper. Vi

anser det orimligt och ytterst olämpligt att fraktioner med högre halter av dioxiner får återföras till åkermark.

Det finns dock en liten lucka i rådets direktiv av den 12 juni 1986 86/278/EEG att avloppsslam som tillförs i jordbrukssyfte inte ska betraktas som avfall enbart baserat på metallinnehåll. Vi anser det mycket olyckligt om Sverige i sitt beslut om hållbar återföring av fosfor motiverar en haltgräns för dioxiner över EU:s POPS-förordning baserat på ovanstående föråldrade direktiv som saknar gränser för organiska föroreningar och använda denna lucka för att tillåta att avloppsslammet inte behöver betraktas som avfall.

Författningsförslaget tolerans till högre halter av de åtta metallerna än vad genomsnittet i slam idag för spridning på åkermark för livsmedelsproduktion driver utvecklingen åt fel håll. Det underminerar incitament till att verka uppströms för minskade halter av föroreningar i avloppsslam. Konsekvensen av detta blir ökad spridning av föroreningar i miljö, livsmedel och foder.

Skälen för vårt ställningstagande

Hållbarhet, renare livsmedels- och foderproduktion och minskad spridning av gifter till miljön kräver förutsättningar för uppströms arbete och teknikutveckling.

Vänliga hälsningar

Göran Eriksson
VD
Sakab AB

Thomas von Kronhelm
PhD
FoU Sakab AB